

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

De heer Kris Peeters
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media,
Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en
Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
17 maart 2009

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2009/11

bijlagen

vragen naar / e-mail
Roos Van de Cruys
roos.vandecruys@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32

datum
2 april 2009

Betreft: Briefadvies betreffende het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de overeenkomst inzake INTELSAT

Mijnheer de minister,

Op vrijdag 13 maart 2009 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Overeenkomst inzake de Internationale Organisatie voor Telecommunicatiesatellieten (hierna: "INTELSAT"), aangenomen in Washington op 17 november 2000 en van de wijziging van artikel XII, onderdeel c, onder ii, van de Overeenkomst, aangenomen in Parijs op 23 maart 2007 (hierna: "INTELSAT-wijzigingen"). De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") ontving de adviesaanvraag op 13 maart 2009. Na bespreking op zijn vergadering van 23 maart 2009 heeft de Raad het onderhavige advies in de vorm van een briefadvies bij consensus goedgekeurd.

INTELSAT werd oorspronkelijk opgericht als een intergouvernementele organisatie die de beginselen belichaamt vervat in Resolutie 1721 (XVI) van de VN Algemene Vergadering en in artikel 1 van het Ruimteverdrag¹, nl. dat "communicatie via satellieten [...], zodra dit haalbaar is, voor alle landen van de wereld op mondiale schaal en op een non-discriminatoire basis beschikbaar moet zijn"² en dat de ruimte gebruikt dient te worden in het belang van alle landen.

Zowel de liberalisering van de telecommunicatiesector, met name in de Europese Unie, als de technologische vooruitgang hebben gezorgd voor een sterke evolutie in de telecommunicatiesector. Hierdoor werd het noodzakelijk om het statuut van INTELSAT te herzien. In 2000 besliste de Vergadering van partijen van INTELSAT de organisatie te herstructureren door alle commerciële activiteiten en activa over te dragen aan een privaatrechtelijke onderneming genaamd Intelsat, Ltd. Deze onderneming blijft wel

¹ Verdrag inzake de beginselen waaraan de activiteiten van Staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de Maan en andere hemellichamen, opgemaakt te Londen, Moskou en Washington op 27 januari 1967.

² VN ALGEMENE VERGADERING, Resolution 1721 (XVI) International Co-operation in the peaceful uses of outer space, Resolutions adopted on reports of the First Committee, plenaire vergadering 1058, 20 december 1961.

onder toezicht staan van een intergouvernementele organisatie die de naam Internationale Telecommunicatie Satelliet Organisatie (hierna: "ITSO") draagt en die voornamelijk de naleving door de onderneming van de volgende drie grondbeginselen moet controleren: (i) instandhouding van wereldwijde verbindingen en dekking, (ii) bediening van "LCO"-cliënten³ en (iii) verlening van niet-discriminatoire toegang tot het systeem van de onderneming.⁴ De wijziging, aangenomen in Parijs op 23 maart 2007, handelt over frequentietoewijzingen.

1. Procedure

Wat betreft de procedure merkt de Raad in de eerste plaats op dat de intern-Belgische goedkeuringsprocedure in dit dossier onverantwoord veel tijd in beslag heeft genomen. De eerste wijziging van de Overeenkomst dateert van 17 november 2000. Pas op 10 december 2004 verzocht de minister van Buitenlandse Zaken de Raad van State om advies uit te brengen over een voorontwerp van instemmingswet. In zijn advies van 25 januari 2005 stelt de Raad van State dat de wijzigingen moeten bestempeld worden als een gemengd verdrag dat zowel tot de bevoegdheid van de federale overheid als tot de gemeenschappen behoort. Op 26 april 2005 legde de Werkgroep gemengde verdragen het gemengde karakter vast. Het was echter pas op de vergadering van deze Werkgroep van 22 juni 2007 dat de vertegenwoordigers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap zich akkoord verklaarden met het amendement bij artikel XII van de Overeenkomst. Hierna duurde het nog tot 13 maart 2009 alvorens de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring hechtte aan het ontwerp van instemmingsdecreet. De INTELSAT-wijzigingen, zoals goedgekeurd op 17 november 2000, traden echter reeds op 30 november 2004 in werking, na goedkeuring door Zimbabwe als 96ste lidstaat waardoor de drempel van 2/3 goedkeuringen reeds werd behaald.⁵ Ons land is derhalve zeer laat met deze goedkeuring. Bovendien bepaalt het nieuw ingevoegde artikel XXI van de INTELSAT-wijzigingen dat de Overeenkomst ten minste voor een duur van 12 jaar van kracht is, te rekenen vanaf de datum van overdracht van het ITSO-ruimtesysteem aan de onderneming. Dit zou betekenen dat de Vergadering van partijen de Overeenkomst kan beëindigen in 2012, d.w.z. reeds binnen 3 jaar.

In de tweede plaats stelt de Memorie van Toelichting dat in het instemmingsdecreet⁶ bepaald wordt dat voor latere wijzigingen, mits zij gebeuren in overeenstemming met artikel XV⁷ van de Overeenkomst, geen nieuwe ratificatie nodig is, maar een eenvoudig akkoord van de bevoegde minister. De Raad vraagt de Vlaamse Regering om hierbij te specificeren of het gaat om het akkoord van zowel de federale minister als de Vlaamse bevoegde minister en zijn collega's van de andere deelstaten, gezien het gemengde karakter van de Overeenkomst. Het is niet duidelijk of hierover reeds intern-Belgische afspraken werden gemaakt.

2. Inhoud

Wat betreft de inhoud van de Overeenkomst merkt de Raad op dat de inhoudelijke bespreking in de Memorie van Toelichting louter technisch van aard is. Nergens wordt hierin aangegeven welke opportuniteiten of meerwaarde deze INTELSAT-wijzigingen voor Vlaanderen kunnen creëren. De Raad spoort de Vlaamse Regering aan om zo duidelijk mogelijk aan te geven wat de implicaties van deze INTELSAT-wijzigingen op het terrein van de Vlaamse mediabevoegdheden zijn. Hij vraagt hierbij

³ *lifeline connectivity obligation* of LCO: de verplichting van de onderneming om ononderbroken telecommunicatiediensten aan de LCO-cliënt te verstrekken (art. 1 lid h, Wijzigingen van de INTELSAT-Overeenkomst), lid r specificeert hierbij dat LCO-cliënten alle cliënten zijn die in aanmerking komen voor en die LCO-contracten sluiten; De ITSO-website vult aan: "*Eligible' LCO Customers are those located in 'low income' countries, countries with low teledensity and other countries that are dependent on the Intelsat system for access to international telecommunications services. Countries facing emergency conditions and new countries also are entitled to join the LCO program at any time.*"

ITSO, Services. [http://67.228.58.85/dyn4000/itso/tpl1_itso.cfm?location=&id=345&link_src=HPL&lang=english]

⁴ Artikel III, Wijzigingen van de Overeenkomst inzake de Internationale Organisatie voor Telecommunicatiesatellieten "INTELSAT".

⁵ De meest recente cijfers van de US State Department dateren van oktober 2006 en geven aan dat 101 van de 148 partijen de wijzigingen reeds goedgekeurd hebben. [<http://www.state.gov/documents/organization/68833.pdf>]

⁶ Zie artikel 4 van het instemmingsdecreet.

⁷ Artikel XV bepaalt de amenderingsprocedure.

specifieke aandacht voor de implicaties voor bijvoorbeeld de satelliettelevisie die Vlaanderen samen met Nederland heeft ontwikkeld onder de naam "Beste van Vlaanderen en Nederland" (BVN), die beroep doet op de satellieten van INTELSAT, maar ook voor andere mogelijke toekomstige satellietuitzendingen, bijvoorbeeld van de openbare omroep of andere mediaoperatoren in Vlaanderen.

Artikel VIII van de Overeenkomst, zoals aangepast door de INTELSAT-wijzigingen van 2000, bepaalt dat er twee organen van ITSO zijn: de Vergadering van partijen en een uitvoerend orgaan. De Raad vraagt zich af op welke manier België in de Vergadering vertegenwoordigd is. Uit de beschikbare informatie kon dit niet worden afgeleid. Hoe zal Vlaanderen, gezien zijn bevoegdheden en de uitspraak van de Raad van State over het gemengd karakter van deze Overeenkomst, betrokken zijn bij de Vergadering van partijen en bij de opvolging van de werkzaamheden ervan? Werden hierover reeds afspraken gemaakt tussen de Belgische overheden?

Ten slotte vestigt de Raad de aandacht op de passage in de Memorie van Toelichting die de rol van INTELSAT bij de levering van internationale communicatiediensten aan de minst gevorderde landen, in het bijzonder op het Afrikaanse continent, benadrukt. De Raad spoort de Vlaamse Regering aan om erop toe te zien dat de vitale verbindingslijnen (LCO) gegarandeerd blijven en hierbij bijzondere aandacht te hebben voor de Vlaamse partnerlanden in Afrika.

3. Conclusie

De Raad sluit zich aan bij het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Overeenkomst inzake INTELSAT, aangenomen in Washington op 17 november 2000, en met de wijziging van artikel XII, onderdeel c, onder ii, van de Overeenkomst inzake de Internationale Organisatie voor Telecommunicatiesatellieten, aangenomen door de 31ste assemblee van partijen in Parijs op 23 maart 2007. Hij spoort hierbij de Vlaamse Regering wel aan om de bovengenoemde inhoudelijke aspecten in overweging te nemen en de bovengenoemde procedurele kwesties verder uit te klaren voor zover hierover nog geen intern-Belgische afspraken werden gemaakt.

Hoogachtend,

(getekend)

Prof. dr. Jan Wouters
Voorzitter